

ванието на турцитѣ завоеватели. Сега не се знае положително, гдѣ е била резиденцията на Асѣновци, Тертеровци и Шишмановци; никой не може да каже имената на улицитѣ, портитѣ и кулитѣ. Всичко е забравено. При погледътъ на тия развалини, мжно може си прѣдстави човѣкъ, какъ ще да е изглеждало нѣщо прѣди 500 години „въ Цариградѣ Търновѣ“ и „въ славнемѣ градѣ Трапезици“, както се казватъ тия градища въ старитѣ ржкописи. Тогава по тѣзи, сега тѣй запустѣли, скали се е развивалъ буенъ животъ; защото тукъ се е нахождало политическото и умствено срѣдище на цѣлъ единъ народъ, който по своята важностъ не е билъ послѣдний на християнския истокъ. Отъ тукъ, отъ налатитѣ на Царювецъ и Трапезица, сж владели народа си господари, които сж се гордѣли съ титулъ „благовѣрний и самодържавний царь Българомъ и Гръкомъ“ и сж водили приятелски и неприятелски сношения съ всичкитѣ съсѣди. Тука сж били приемани и изслушвани посланниците на Гръци, Сърби, Унгары и Кумани, на влашкитѣ князѣ, на Дубровнишкитѣ, Венецианскитѣ, и Генуезскитѣ търговци на Неаполскитѣ кралѣ и на самия папа Римски.

3 Царь Асѣнова махала.

Стариятъ градъ Търново е билъ на височинитѣ Царевецъ (Хисарьтъ) и Трапезица, а старото подградие на Търново е било ниско при рѣката и се е дѣлило на двѣ части, отъ които едната е била въ процѣптъ между Царювецъ и Трапезица, а другата е била по южнитѣ поли на Царювецъ. Слѣдъ превземанието на града отъ турцетѣ, първата махала, заедно съ находящитѣ се въ нея черкви, е била оставена на Българетѣ; а втората, която е била и по-хубава и по-обширна и на по-сложно мѣсто, е била завзета и населена както и самия старъ градъ съ Турце. Въ първата махала, гдѣто е и митрополитската черква и гдѣто сж завардени почти всичкитѣ стари черкви, и въ турско врѣме, а и днесъ още се нарича *Царь Асѣнова махала*. Ако и да е горѣла нѣколко пжти, въ царь Асѣновата махала сж завардени нѣколко съ дебели и хоросанови зидове и съ малки засводени прозорчета каща, за които тукашнитѣ хора прѣдполагатъ, че